

الحمد لله

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سبزوار

دانشکده پرستاری و مامایی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد آموزش پرستاری

گرایش داخلی جراحی

عنوان:

بررسی تاثیر آموزش "مراقبت از بیمار" بر کیفیت زندگی مراقبین بیماران مبتلا به سکته مغزی

استاد راهنما:

رویا اکبرزاده

اساتید مشاور:

موسی الرضا تدین فر

رحیم اکرمی

نگارش:

مهتاب قلی زاده

شهریور ۱۳۹۴

این پایان نامه را ضمن تشکر و سپاس بیکران و در کمال افتخار و امتنان تقدیم می نمایم به:

مادر عزیز و مهربانم، روشنائی بخش راه زندگیم. فرشته ای که حقیقت امروز را در تحقق

دعائیش یافتم.

پدرم که بذر آموختن را در وجودم رویانید، کسی که در تمامی لحظات و مشکلات زندگی

تکیه گاهم، و حضورش گرمی بخش وجودم است.

پروردگار!:

نه میتوانم مویشان را که در راه عزت من سفید شد، سیاه کنم و نه برای دستهای پینه بسته

شان که ثمره تلاش برای افتخار من است، مرهمی دارم. پس توفیقم ده که هر لحظه

تشکر گزارشان باشم و ثانیه های عمرم را در عصای دست بودشان بگذرانم.

همسر عزیزم، همفری که گرمی حضورش گام های مرا در راه علم استوارتر نمود و در تمام

طول تحصیل همراه و همگام من بوده است.

و به استادان فرزانه و فرهیخته ای که در راه کسب علم و معرفت مرایای نمودند.

- پروردگار احسن عاقبت، سلامت و سعادت را برای آنان مقدر نما

با سپاس از استاد محترم سرکار خانم رویا اکبرزاده که باراهنمایی های ارزنده شان، اینجانب را در تمامی مراحل یاری نمودند.

از ریاست محترم دانشکده پرستاری سبزوار، جناب آقای تدین فر مشاور تخصصی و جناب آقای اکرمی که مشاوره آمار این پایان نامه را بر عهده داشتند مراتب قدردانی خود را ابراز می نمایم.

از اساتید و مسئولین دانشکده پرستاری سبزوار و همچنین سرکار خانم استاجی مسئول تحصیلات تکمیلی دانشکده تشکر و قدردانی می نمایم.

فهرست مطالب:

چکیده.....	۱
فصل اول	۲
فصل اول : معرفی پژوهش	۳
بیان مسأله	۳
اهداف پژوهش:	۸
فرضیات تحقیق:	۸
- تعریف واژه‌های کلیدی: (حداقل ۳ واژه)	۱۰
دیاگرام	۱۲
فصل دوم: دانستیهای موجود در پژوهش	۱۳
مقدمه	۱۳
مروری بر مطالعات	۱۸
فصل سوم : روش انجام پژوهش	۳۰
جامعه پژوهش:	۳۰
محیط پژوهش:	۳۰
مشخصات واحدهای مورد پژوهش (معیارهای ورود و خروج)	۳۱
جدول متغیرهای پژوهش	۳۲
روش نمونه گیری:	۳۳
تعداد نمونه و روش محاسبه:	۳۳
ابزار گردآوری داده ها:	۳۴

۳۶	تعیین روایی و پایایی ابزار
۳۷	روش اجرا:
۳۹	روش تجزیه و تحلیل داده‌ها:
۳۹	محدودیت‌های پژوهش:
۳۹	ملاحظات اخلاقی:
۴۰	فصل چهارم
۴۱	فصل چهارم: یافته‌های پژوهش
۴۸	۲- یافته‌های مربوط به هدف کلی و اهداف جزئی پژوهش:
۷۸	فصل پنجم
۷۹	فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری
۷۹	مقدمه:
۷۹	بحث و تفسیر یافته‌های پژوهش:
۸۶	نتیجه‌گیری کلی:
۸۷	کاربرد نتایج در پرستاری
۸۷	پیشنهادها برای پژوهش‌های بعدی:
۸۹	منابع:
۹۴	پیوست‌ها:
۱۲۰	چکیده انگلیسی:

فهرست جداول:

شماره	عنوان	صفحه
۳-۱	متغیرهای پژوهش	۳۷
۴-۱	مقایسه مشخصات افراد مورد مطالعه در گروه مداخله و کنترل	۴۷
۴-۲	مشخصات بیماران مراقبت شده توسط مراقبین مورد مطالعه	۴۸
۴-۳	نحوه توزیع متغیرهای مورد مطالعه بر اساس آزمون شاپیرووویک	۵۱
۴-۴	مقایسه میانگین نمرات بُعد سلامت عمومی کیفیت زندگی مراقبین، قبل و بعد از مداخله، در دو گروه مداخله و کنترل	۵۲
۴-۵	مقایسه میانگین نمرات بُعد عملکرد جسمی کیفیت زندگی مراقبین، قبل و بعد از مداخله، در دو گروه مداخله و کنترل	۵۳
۴-۶	مقایسه میانگین نمرات بُعد ایفای نقش جسمی کیفیت زندگی مراقبین، قبل و بعد از مداخله، در دو گروه مداخله و کنترل	۵۴
۴-۷	مقایسه میانگین نمرات بُعد عملکرد اجتماعی کیفیت زندگی مراقبین، قبل و بعد از مداخله، در دو گروه مداخله و کنترل	۵۵
۴-۸	مقایسه میانگین نمرات بُعد ایفای نقش هیجانی کیفیت زندگی مراقبین، قبل و بعد از مداخله، در دو گروه مداخله و کنترل	۵۶
۴-۹	مقایسه میانگین نمرات بُعد سلامت روانی کیفیت زندگی مراقبین، قبل و بعد از مداخله، در دو گروه مداخله و کنترل	۵۷
۴-۱۰	مقایسه میانگین نمرات بُعد درد کیفیت زندگی مراقبین، قبل و بعد از مداخله، در دو گروه مداخله و کنترل	۵۹
۴-۱۱	مقایسه میانگین نمرات بُعد نشاط کیفیت زندگی مراقبین، قبل و بعد از مداخله، در	۶۰

	دو گروه مداخله و کنترل	
۶۱	مقایسه نمره کلی سلامت جسمی قبل و بعد از مداخله، در دو گروه مداخله و کنترل	۴-۱۲
۶۲	مقایسه میانگین کلی سلامت روانی قبل و بعد از مداخله، در دو گروه مداخله و کنترل	۴-۱۳
۶۴	مقایسه میانگین نمرات ابعاد کیفیت زندگی در دو گروه مداخله و کنترل، یک ماه بعد از آموزش	۴-۱۴
۶۶	مقایسه میانگین نمرات ابعاد هشت گانه کیفیت زندگی در گروه مداخله، قبل و یک ماه بعد از آموزش	۴-۱۵
۶۸	مقایسه میانگین نمرات ابعاد هشت گانه کیفیت زندگی در گروه کنترل، قبل و بعد از مداخله	۴-۱۶
۶۹	مقایسه میانگین نمرات ابعاد کیفیت زندگی در دو گروه مداخله و کنترل، قبل از آموزش	۴-۱۷

فهرست نمودارها:

شماره	عنوان	صفحه
۴-۱	مقایسه میانگین ابعاد کُلی سلامت جسمی و سلامت روانی در دو گروه مداخله و کنترل قبل و بعد از مداخله	۶۳
۴-۲	میانگین نمرات ابعاد کیفیت زندگی در دو گروه مداخله و کنترل یک ماه بعد از آموزش	۶۵
۴-۳	میانگین نمرات ابعاد کیفیت زندگی در گروه مداخله قبل و یک ماه بعد از آموزش	۶۷
۴-۴	نمودار مقایسه میانگین ابعاد کیفیت زندگی در گروه کنترل قبل و یک ماه بعد از مداخله	۷۰
۴-۵	مقدار تغییر میانگین نمرات ابعاد کیفیت زندگی قبل و بعد از مداخله در دو گروه مداخله و کنترل	۷۲

پیوست‌ها:

پیوست یک: فرم مشخصات فردی بیماران و مراقبین

پیوست دو: پرسش‌نامه کیفیت زندگی SF-36

پیوست سه: محتوای آموزشی مراقبت از بیمار

پیوست چهار: کدهای اخلاقی حفاظت از آزمودنی انسانی در پژوهش‌های علوم پزشکی

پیوست پنج: فرم رضایت آگاهانه شرکت در پژوهش

پیوست شش: پرسش‌نامه بارتل

ارزیابی اثربخشی آموزش مراقبت از بیمار بر کیفیت زندگی مراقبان بیماران مبتلا به سکته مغزی

مهتاب قلی‌زاده - رحیم اکرمی - موسی‌الرضا تدین‌فر - رویا اکبرزاده

چکیده

زمینه و هدف: سکته مغزی، یک بیماری ناتوان‌کننده و مزمن است. مراقبت از بیمار مبتلا به سکته مغزی، می‌تواند ابعاد مختلف زندگی مراقبان و از همه مهم‌تر، کیفیت زندگی آنان را تحت تأثیر قرار دهد. این پژوهش با هدف بررسی تأثیر آموزش مراقبت از بیمار مبتلا به سکته مغزی بر کیفیت زندگی مراقبان آنها انجام شد.

مواد و روش‌ها: این مداخله‌ی کارآزمایی میدانی تصادفی‌شده در سال ۱۳۹۳ بر روی ۱۲۰ مراقب بیمار مبتلا به سکته مغزی بستری در بیمارستان واسعی سبزوار انجام شد. واحدهای پژوهش با تخصیص تصادفی به دو گروه مداخله (۶۰ نفر) و کنترل (۶۰ نفر) تقسیم شدند. پرسش‌نامه‌ی SF-36 قبل و یک‌ماه بعد از آموزش توسط مراقبان در هر دو گروه تکمیل گردید. داده‌ها با آزمون کای ۲، ویلکاکسون، تی زوجی و تی مستقل در سطح معناداری ۵ صدم مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نمرات ابعاد کیفیت زندگی مراقبان، یک‌ماه بعد از آموزش در گروه مداخله به‌طور معناداری بیشتر از گروه کنترل نشان‌دهنده شد. بیشترین تفاوت در ابعاد سلامت عمومی ($p < ۱$ هزارم) و ایفای نقش جسمی ($p < ۱$ هزارم) و ایفای نقش هیجانی ($p < ۱$ هزارم) مشاهده گردید.

نتیجه‌گیری: آموزش مراقبت از بیمار به مراقبان بیماران مبتلا به سکته مغزی، منجر به افزایش آگاهی و مهارت آنها در مراقبت از بیمار و در نتیجه موجب بهبود کیفیت زندگی آنها گردید.

واژه‌های کلیدی: مراقبت‌کننده خانوادگی، کیفیت زندگی، سکته مغزی